
REDACTIONEEL

In dit nummer van Sociale Psychiatrie besteden we aandacht aan pijlers voor de sociaal psychiatrisch verpleegkundige praktijk. Aandacht voor theorieontwikkeling, onderzoek en professionalisering. Verschillende onderwerpen die allemaal vanuit een ander perspectief van belang zijn voor de praktijk. Maar eerst wil ik even aandacht vragen voor iets anders. Frans Verberk heeft de redactie van Sociale Psychiatrie verlaten. Frans is in dienst getreden van de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Deze baan laat zich niet combineren met het lidmaatschap van de redactie van Sociale Psychiatrie. Dat is jammer voor de redactie en we ervaren dit als een flinke aderslating. We willen Frans nogmaals bedanken voor z'n inspirerende en actieve inzet en uiteraard wensen we hem zeer veel succes in z'n nieuwe functie als inspecteur. De afgelopen jaren was **Frans Verberk** de 'motor' van een ontwikkelingsproject dat werd uitgevoerd bij de RIAGG Zuid Hollandse Eilanden (ZHE). Het project had als doelstelling om het Neuman Systems Model te gaan gebruiken bij het verlenen van zorg aan chronisch psychiatrische patiënten. Hierbij ging men uit van de veronderstelling dat de kwaliteit van het verpleegkundig methodisch handelen verbeterd kan worden door uit te gaan van een duidelijk omschreven en eigen theoretisch referentiekader. In een (laatste?) artikel doet hij verslag van het project en beschrijft hij hoe het sociaal psychiatrisch verpleegkundig handelen kan worden onderbouwd met een systeemtheoretisch model. In de evaluatie van de adoptiefase van het project werd geconstateerd dat methodisch werken veel minder vanzelfsprekend is dan over het algemeen wordt aangenomen. In de

praktijk blijkt er echter zeker een grote behoefte aan en men ziet de invoering van het Neuman Systems Model bij de RIAGG ZHE als een grote vernieuwing. De implementatie toont een zeer moeizaam proces. De reorganisatie van de RIAGG en de moeite die medewerkers soms in z'n algemeenheid hebben om methodisch te werken zijn daar debet aan. Een opmerkelijke en vernieuwende ervaring is het duidelijk worden van verschillen in beleving van cliënten en hulpverleners van hulpvragen en wensen. De cliënt bleek met behulp van het model veel meer aan bod te kunnen komen. Jammer is dat we in z'n artikel weinig te zien krijgen van de praktijk. Het lijkt me voor een vervolg artikel interessant om in praktijk beschrijvingen te laten zien hoe het model werkt. Misschien een uitdaging voor de opvolger van Frans?

In een literatuurstudie van **Bauke Reitsma** over chronisch psychiatrische patiënten en steun wordt dit item tevens verkend in andere gezondheidszorg velden. Als hij zich toespitst op chronisch psychiatrische patiënten stelt Bauke dat is aangetoond dat met professionele steun rehabilitatie doelen kunnen worden bereikt en positieve effecten van steun op gezondheid. Verder onderzoek is volgens hem nodig om duidelijk te krijgen hoe hulpverleners die bijstand verlenen en hoe de patiënten dat beoordelen. Hij houdt een pleidooi voor een sleutel rol voor de sociaal psychiatrisch verpleegkundigen bij een verdere ontwikkeling van steunende interventies. Daarbij is het misschien goed om recente ontwikkelingen op het gebied van vrijwillige ondersteuning (Vriendendiensten) van chronisch psychiatrisch patiënten te noemen. Uit Amerikaanse onderzoeken blijken verrassende ervaringen op dat gebied. Vrijwilligers, vaak met eigen

(gebruikers)ervaring in de geestelijke gezondheidszorg worden daar soms positieverbeoordeeld dan professionals.

Ingrid Beckering Vinckers schrijft over het Nightingale mysterie. Het artikel gaat over de positie van de sociaal psychiatrisch verpleegkundige in het veld van de geestelijke gezondheidszorg. Zij stelt dat sociaal psychiatrisch verpleegkundigen zich in geringe mate profileren als professionals binnen hun organisaties. Zij profileren zich wel individueel maar niet als beroepsgroep. Zij stelt dat een steeds verdere individuele specialisatie aan de hand van de behoefte van de organisatie waar men werkzaam is de status in de betreffende organisatie wel verhoogd maar de totale beroepsgroep krijgt er geen professioneel aanzien door. Andere in de geestelijke gezondheidszorg werkzame professionals profileren zich veel meer aan de hand van de eigen beroepsgroep. Daardoor ontstaat er

veel meer professionele beroepscohesie.

Zij houdt een pleidooi om meer beroepsgebonden (o.a. intervisie) tijd in de werkorganisatie te claimen. Tevens constateert zij dat de basis en vervolgopleidingen (meer) aandacht moeten besteden aan een vak als "beroepsvorming".

Dit zeer lezenswaardige artikel sluit af met een oproep aan de collega's om een dialoog over dit thema op te starten. Ik kan me daarbij van harte aansluiten. De brief van Josien van de Berg in Mediaan kan hier al als een eerste aanzet worden gezien.

Verder in Mediaan een derde rapportage uit Friesland en de weergave van een beroepscode voor verpleegkundige, zoals deze is uitgegeven door de vakbonden AbvaKabo en CFO.

Kees Onderwater.